TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-02-07 TRN 2017-0157

Handläggare:
Anders Wilandson

Tillväxt- och regionplane-
nämnden

Yttrande över utställt förslag till Upplands Väsbys översiktsplan – Väsby stad 2040

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har fått Upplands Väsbys bearbetade förslag till ny översiktsplan – Väsby stad 2040 – på remiss i samband med utställning. Ärendet har beretts i samråd med landstingets Trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Förslaget är utsänt på remiss under perioden 15 januari – 15 mars 2018. Landstinget har tidigare lämnat synpunkter under samrådet (TRN 2016-0135).

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande Yttrande över utställt förslag till Upplands Väsbys översiktsplan – Väsby stad 2040, TRN 2017-0157, 2018-02-07
Förslag till yttrande, 2018-02-07
Utställningsförslaget finns på www.upplandsvasby.se/vasbystad2040

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

att avge yttrande över utställt förslag till ny översiktsplan för Upplands Väsbys kommun i enlighet med bilagt förslag till yttrande

att yttrandet överlämnas till Upplands Väsby kommun

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Förvaltningen anser att förslaget sedan samrådet har utvecklats positivt i stora delar. De flesta av landstingets synpunkter från samrådet har tagits omhand på ett bra sätt. Dock kvarstår några synpunkter som utvecklas i förslaget till yttrande. Förvaltningen bedömer att det är, med de förbehåll kommunen anger i det bearbetade förslaget, möjligt att utveckla Löwenströmska på ett sätt som inte äventyrar Arlandas utvecklingsmöjligheter.

Förhållningsätten till sekundära bebyggelselägen i RUFS 2050 bör användas som stöd i den fortsatta utvecklingen av Löwenströmska. Förvaltningen anser vidare att kommunen bör prioritera och fokusera på *en* plats med god eller utvecklingsbar koppling till befintlig bebyggelse, snarare än att peka ut flera nya områden för bebyggelseutveckling på avstånd till kommunens centrala delar. Då kan den regionala grönstrukturen (gröna kilarna) värnas på ett tillfredsställande sätt och förutsättningarna för hållbar stadsutveckling inklusive bra kollektivtrafikförsörjning stärkas. Med anledning av Upplands Väsbys, Sollentunas och Järfällas planer för exploatering i Järvakilen anser förvaltningen att det fortsatt är angeläget att uppmana till samordning kommunerna emellan i syfte att hitta lösningar med minskad risk för negativ påverkan på Järvakilen. Förvaltningen erbjuder sin medverkan i sådana diskussioner. Landstinget är positiva till ett prioriterat kollektivtrafikstråk (Väsby station – Rotebro station) men är inte övertygad att BRT är den bästa lösningen i detta fall. Landstinget är positiv till en fortsatt dialog med kommunen kring en utveckling av kollektivtrafikstråket.

Bakgrund
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen anser att det bearbetade förslaget till ny översiktsplan för Upplands Väsby kommun i stora delar har utvecklats positivt efter samrådet. Utställningsförslaget följer samrådsförslagets struktur och huvudsakliga innehåll. Viss bearbetning och förtydliganden har gjorts efter samrådssynpunkterna, utan att planens huvuddrag ändrats.

Förslaget till översiktsplan utgår från en framtidsbild - Väsby 2040 – som beskriver en tät sammanhållen bebyggelsestruktur med ett rikt utbud av bostäder, verksamheter, service, mötesplatser och grönska och där gång och cykel prioriteras. Framtidsbilden anger att grönstrukturen och kulturmiljön är högt prioriterad. Några platser utanför den centrala stadskärnan har utvecklats som komplement till den tätare staden. Kommunen anges ha växt till 63 000 invånare till 2040, vilket är något högre än vad som beräknats för Upplands Väsby i förvaltningens senaste befolkningsframskrivningar (59 100 invånare år 2040 i alternativ hög).

Landstinget angav i samrådsyttrandet att en bostadsutveckling kring Löwenströmska inte är lämpligt på grund av antalet inflygningar från Arlanda. Kommunens förslag om bebyggelseutveckling vid Löwenströmska kvarstår i det bearbetade förslaget men nu med ett antal förbehåll, bland annat att bebyggelsen ska anpassas för att hantera risk för bullerstörningar från Arlanda och att utvecklingen ska ske i samråd med Swedavia och Luftfartsverket. I förslag till plankarta i RUFS 2050 anges området för Löwenströmska som sekundärt bebyggelseläge. Förhållningssätten för sekundära

bebyggelselägen anger bland annat att extensiv markanvändning och utspridning av ny bebyggelse ska undvikas, att komplettera bebyggelse och verksamheter inom eller i direkt anslutning till befintlig bebyggelse samt med en täthet och omfattning som ger bättre förutsättningar för kollektivtrafiken. Kulturmiljövärden ska användas som en resurs och hanteras utifrån sina förutsättningar.

Kommunens förslag med bebyggelseutveckling i tre områden (Båtbyggartorp, Söderby samt ett område i sydost) långt från kommunens centrala delar kvarstår från samrådsförslaget. Båtbyggartorp och Söderby ligger båda i Järvakilen. Området för Båtbyggartorp är förknippat med höga naturvärden. Båtbyggartorp föreslås förtätas varsamt med villor, radhus och låga flerbostadshus i syfte att bredda kommunens bostadsutbud med sjönära boende. Söderby ligger intill Rotebroleden, i närheten av planerade exploateringar i Sollentuna och Järfälla kommuner. Området föreslås utvecklas för verksamheter eller till en småskalig stadsbygd. Området i sydost föreslås för medeltät stadsbygd och betecknas som reservområde för framtida utbyggnad. Övriga utbyggnadsområden prioriteras innan en exploatering i området i sydost blir aktuellt.

Upplands Väsby, Sollentuna och Järfälla kommuners planer på exploateringar i samma del av Järvakilen, längs med Rotebroleden, riskerar sammantaget att minska den gröna kilen i denna del och därmed hota viktiga värden. I förhållningssätten till plankartan i förslag till ny RUFS 2050 står om regionens gröna kilar bland annat att det ska undvikas lokalisering av ny bebyggelse, anläggningar och verksamheter som bryter av eller försämrar de gröna kilarnas funktioner och värden. Förlust av viktiga funktioner och värden ska kompenseras med lämpliga åtgärder. Det anges också att det för utvecklingsförslag som berör den regionala grönstrukturen ska göras en konsekvensbedömning och samråd hållas med övriga kommuner som är berörda av den aktuella kilen.

Båtbyggartorp, Söderby och området i sydost ingår inte i den regionalt prioriterade bebyggelsen i förslaget till ny RUFS 2050 och är därmed inte prioriterade områden för kollektivtrafikutbyggnad. Landstinget påtalade i samrådsyttrandet att Båtbyggartorp och området i sydöstra delen av kommunen är svåra att försörja med god kollektivtrafik, samt ansåg att området i sydost skulle utgå ur kommunens förslag till ny översiktsplan.

Överväganden

De flesta av landstingets synpunkter från samrådet har tagits omhand på ett bra sätt. Förvaltningen är fortsatt positiv till den höga ambitionsnivån gällande befolknings- och bebyggelseutveckling som är utgångspunkt för planförslaget. Utställningsförslagets fokus på fortsatt utveckling av den täta och medeltäta stadsbygden i anslutning till spårstationer samt längs med stråket ner mot Rotebro stämmer väl överens med de rumsliga principerna i förslag till ny RUFS 2050. Kvarstående synpunkter utvecklas nedan.

Löwenströmska fortsatt är markerat som medeltät stadsbygd i utställningsförslaget. Förvaltningen bedömer att det är, med de förbehåll kommunen anger i det bearbetade förslaget, möjligt att utveckla Löwenströmska på ett sätt som inte inverkar på Arlandas utvecklingsmöjligheter. Förvaltningen anser också att förhållningsätten till sekundära bebyggelselägen i RUFS 2050 bör användas som stöd i den fortsatta utvecklingen av området.

Om kommunens avsikt med de områden som pekas ut för bebyggelseutveckling utanför de centrala delarna; Båtbyggartorp, Söderby och området i sydost, är att kunna erbjuda en typ av bebyggelse som man bedömer inte är möjlig i de mer centralt bebyggda delarna anser förvaltningen att kommunen bör prioritera och fokusera på *en* plats med bättre koppling till befintlig bebyggelse. I delar av länet förtätas bebyggelsestrukturen men i stora delar av länet pågår också motsatt utveckling, en utglesning av bebyggelsestrukturen. Det är därför angeläget att arbeta med klustring och förtätning också i de glesare delarna av länet och kommuner, om än i en mindre skala. Detta stärker förutsättningarna för att bland annat klara de regionala mål och delmål som anges i förslag till ny RUFS 2050, att värna den regionala grönstrukturen (gröna kilarna) på ett bättre sätt och stärka förutsättningarna för bra kollektivtrafikförsörjning.

Förvaltningen bedömer att den samlade effekten av Uppland Väsbys, Sollentunas och Järfällas exploateringsplaner i Järvakilen och kring Rotebroleden riskerar att påverka den gröna kilen negativt. Behovet av mellankommunal samordning har i detta fall funnits under flera år, och diskussioner har tidigare förts kommunerna emellan utan att någon egentlig förändring i planerna har skett. Förvaltningen anser att det fortsatt är påkallat att uppmana till samtal kommunerna emellan för att hitta lösningar med minskad risk för negativ påverkan på Järvakilen. Förvaltningen medverkar gärna i dessa diskussioner.

Trafikförvaltningen är positiva till ett prioriterat kollektivtrafikstråk (Väsby station – Rotebro station) men är inte övertygad att BRT (Bus Rapid Transit) är den bästa lösningen i detta fall, relaterat till kommunens befolkningsutveckling. Trafikförvaltningen är dock positiva till en samverkan med

kommunen kring hur ett kollektivtrafikstråk i denna sträckning kan utvecklas.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med landstingets miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017-2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Anders Wilandson
Regionplanerare

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2018-02-07 TRN 2017-0157

Upplands Väsby kommun
Kommunstyrelsen
194 80 Upplands Väsby

Yttrande över utställt förslag till Upplands Väsbys översiktsplan – Väsby stad 2040

Inledning

Stockholms läns landsting har fått Upplands Väsbys bearbetade förslag till ny översiktsplan – Väsby 2040 – på remiss i samband med utställning. Ärendet har beretts i samråd med landstingets trafikförvaltning som inte avger eget yttrande. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån landstingets roll som regionplaneorgan för Stockholms län, som ansvarig för kollektivtrafiken i länet och för landstingets övergripande trafikpolitik. Landstinget anser att översiktsplaneförslaget sedan samrådet i stora delar har utvecklats positivt. Synpunkter som kvarstår eller tillkommit sedan samrådet redovisas nedan.

Synpunkter

Markanvändning och tillgänglighet

Landstinget är positiv till kommunens höga ambition när det gäller befolknings- och bebyggelseutveckling och det fokus som planen har på stadsutveckling mot tät stadsbygd i kommunens centrala delar och i stråket ner mot Rotebro. Planförslagets principer för utvecklingen i den täta och medeltäta stadsbygden stämmer väl överens med de rumsliga principerna i förslag till ny RUFS 2050.

I delar av länet förtätas bebyggelsestrukturen men i stora delar av länet pågår också motsatt utveckling, en utglesning av bebyggelsestrukturen. Det är därför angeläget att arbeta med klustring och förtätning också i de glesare delarna av länet och kommuner, om än i en mindre skala. Vad gäller kommunens föreslagna bebyggelseexploatering i tre mer perifera lägen skulle landstinget förorda en tydligare prioritering och tydligare fokus på *en* plats med god eller utvecklingsbar koppling till befintlig bebyggelse. Detta stärker förutsättningarna för att värna den regionala grönstrukturen (gröna kilarna) på ett tillfredsställande sätt och stärker förutsättningarna för hållbar stadsutveckling inklusive bra kollektivtrafikförsörjning. I förslag till ny

RUFS 2050 står om regionens gröna kilar bland annat att det ska undvikas lokalisering av ny bebyggelse, anläggningar och verksamheter som bryter av eller försämrar de gröna kilarnas funktioner och värden. Landstinget är dock positiv till att kommunen tydliggjort vilka hänsyn som ska tas, bland annat till kilarnas funktion och värden, vid en eventuell exploatering i dessa områden.

Landstinget bedömer att med de förbehåll som kommunen anger för Löwenströmska i det bearbetade förslaget, så är det möjligt att utveckla området på ett sätt som inte inverkar på Arlandas utvecklingsmöjligheter. Landstinget välkomnar också att förhållningsätten till sekundära bebyggelselägen i RUFS 2050 används som stöd i den fortsatta utvecklingen av området.

Transportsystem och kollektivtrafik
Landstinget vill lyfta fram att det är sambandet mellan bebyggelse, infrastruktur och resande som utgör förutsättningarna för en attraktiv kollektivtrafik, där det är angeläget att satsa på områden som både gynnar och har god förutsättning för kollektivtrafikförsörjning. Landstinget bedömer att föreslagen utbyggnad av området kring Båtbyggartorp inte ger underlag för en god kollektivtrafikförsörjning. Området i sydost ligger samtidigt långt från de centrala delarna där möjligheterna till god kollektivtrafikförsörjning inte är analyserade. Effekterna av potentiella stopp behöver belysas i ett systemperspektiv så att stombusstrafikens syfte och funktion uppnås. I landstingets planering för stombussnätet ingår det inte någon linje via området i sydost. Båtbyggartorp, Söderby och området i sydost ingår inte i den regionalt prioriterade bebyggelsen i förslaget till ny RUFS 2050 och är därmed inte prioriterade områden för kollektivtrafikutbyggnad.

Landstinget är positiva till ett prioriterat kollektivtrafikstråk (Väsby station – Rotebro station) men det är oklart om det som förknippas med BRT-lösningar är den bästa lösningen, relaterat till kommunens befolkningsutveckling. Landstinget är positiva till en samverkan med kommunen kring hur ett kollektivtrafikstråk i denna sträckning kan utvecklas.

Landstinget anser att trafikavsnittets karta över statliga vägar behöver förtydligas kring huvudmannaskapet för vissa delsträckor.

Mellankommunal samordning
Med anledning av föreslagen bebyggelse i Järvakilen vill landstinget åter uppmana kommunen till samtal med omkringliggande berörda kommuner om den mellankommunala samordningen kring påverkan på den gröna kilen. I frågor av mellankommunal karaktär medverkar gärna landstinget i

planeringsdiskussioner. I förhållningssätten till de gröna kilarna i plankartan i förslag till ny RUFS 2050 anges att för utvecklingsförslag som berör den regionala grönstrukturen ska det göras en konsekvensbedömning och samråd hållas med övriga kommuner som är berörda av den aktuella kilen.

Bostadsbyggande och befolkning
Landstinget noterar att kommunens beräkningar av befolkningsökning och bostadsbyggnadsbehov fortsatt ligger något högre än landstingets senaste beräkningar. Synpunkten från samrådet kvarstår, så länge huvuddelen av befolkningsökningen tillkommer i den täta och medeltäta stadsbygden är landstinget positiva till den höga ambitionen.